

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- BETREFT:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten met betrekking tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator**
 - **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Naast mededingingsautoriteiten met algemene en ruime bevoegdheden over alle bedrijfstakken heen, zijn er de afgelopen jaren, zoals in de meeste andere Europese landen, voor specifieke sectoren sectorale regulatoren of reguleringsinstanties opgericht. Dergelijke sectorale regulatoren spelen een belangrijke rol in geliberaliseerde markten en/of nutssectoren zoals energie, water, telecom, transport.... Soms wordt er voor elke markt een afzonderlijke regulator voorzien, maar er zijn vaak ook regulatoren die meerdere markten combineren, vooral wanneer markten sterk verweven zijn. Ook omwille van coherentie en efficiëntie worden soms multisectorregulatoren opgericht. In het bijzonder werken veel personen en diensten versnipperd rond toezicht, regelgeving, reguleren... in verband met leidinggebonden activiteiten, zelfs als ze niet altijd de naam of functie van regulator hebben. Gezien deze activiteiten van al deze personen en diensten zeer gelijklopend zijn, en om als 'regulator' over voldoende kennis en slagkracht te beschikken ten opzichte van (grote) monopolisten, is een integratie gewenst. Om die redenen wordt in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord één overkoepelende Vlaamse nutsregulator voor netgebonden infrastructuur opgericht. Dit geschiedt via het *decreet van 19 april 2024 houdende de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator*, waarvan het bepalen van de datum van de inwerkingtreding om organisatorische en praktische redenen aan de Vlaamse Regering is gedelegeerd.

Het thans voorliggende ontwerpbesluit houdt ter uitvoering van het *decreet van 19 april 2024 tot operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator* ook een aanpassing in diverse besluiten in van terminologieën en benamingen die noodzakelijk zijn omwille van het operationaliseren van de Vlaamse Nutsregulator.

Tot slot wordt in het kader van het kerntakendebat rond de energieregulator ook de verplichting voor de opmaak van de sociale statistieken uit artikel 5.7.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 gefaseerd overgedragen van de regulator aan het VEKA.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie & Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2024/132 werd op 3 april 2024 bekomen.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd op 9 april 2024 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 26 april 2024 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten met betrekking tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over dit ontwerpbesluit het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

2. ADVIES NR. 76.343/16 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State liet op 3 mei 2024 weten dat de Raad bij de adviesvraag over dit wetgevingsdossier de “overlaatprocedure” inriep en dat de adviesvraag over het ontwerpbesluit bijgevolg overeenkomstig artikel 84, § 5, van de wetten op de Raad van State van de rol werd afgevoerd. Die kennisgeving gaat als bijlage 2.

3. FACULTATIEF ADVIES VAN DE VREG

De VREG verstrekke op 21 mei 2024 op eigen initiatief een advies over dit ontwerpbesluit. Dit advies gaat als bijlage 3.

De VREG uitte in dit advies de hierna volgende kritieken:

- Vooreerst dient te worden opgemerkt dat een aanzienlijk deel van de door de VREG geformuleerde kritieken op het ontwerpbesluit eigenlijk eerder eenzijdig geformuleerde *beleidskritieken* zijn op enerzijds het decreet van 19 april 2024² en anderzijds het decreet van 26 april 2024³. Het zijn zodoende eigenlijk geen objectief onderbouwde juridische kritieken op de door het Vlaams Parlement gemaakte decretale keuzes (bv. de governance, de aanduiding als verwerkingsverantwoordelijke voor de certificaten-databank,...), waarmee de regulator het blijkbaar inhoudelijk moeilijk heeft.

Middels het voorliggende ontwerpbesluit kan de Vlaamse Regering overigens aan de door de Vlaamse decreetgever gemaakte beleidskeuzes niets veranderen. Het behoort immers tot de prerogatieven van de decreetgever om de governance van de regulator bij decreet vast te stellen en om deze eventueel op basis van eventuele nieuwe inzichten naar de toekomst toe te willen herzien. De Vlaamse Regering moet aan het decreet, zoals door het Vlaams Parlement werd aangenomen, echter wel loyaal uitvoering geven.

- De VREG stelt dat het zich intern tegen 1 januari 2025 niet kan reorganiseren op de wijze die door het decreet van 19 april 2024 is vereist en bepleit een uitstel van de inwerkingtreding tot 2026. De VREG meent dan ook wat de vernieuwde governance betreft “verrast” te zijn door de inhoud van de amendementen die op het voorstel van decreet werden ingediend en aangenomen. Het decreet legt dan ook verschillende

¹ VR 2024 2604 DOC.0482

² Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, BS 12 juni 2024.

³ Decreet van 26 april 2024 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse nutsregulator, BS 24 mei 2024.

wijzigingen op aan de werking van de regulator, zonder dat er in dialoog werd gegaan met de regulator.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de door de stellers van het voorstel van decreet ingediende amendementen expliciet tot doel hadden om het ingediende voorstel van decreet te conformeren aan het advies nr. 74.252/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State d.d. 1 december 2023 met betrekking tot het invoeren van een organisatorische scheiding binnen de regulator tussen die taken waar er om Europeesrechtelijke redenen onafhankelijkheid moet zijn en die taken waar er geen Europeesrechtelijke grond voor onafhankelijkheid bestaat en er conform Belgisch recht volgens de Raad van State juist moet worden voorzien in toezicht. Dat de stellers van het voorstel van decreet gevolg hebben gegeven aan het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, dat overigens reeds in december 2023 via de website van het Vlaams Parlement beschikbaar was, kan en mag dan ook niet als een verrassing voor de VREG komen. Het is echter aan de VREG om zich intern zo te organiseren dat zij haar taken met respect voor de vereisten van zowel het Europees recht als het Belgisch constitutioneel recht en het gewestelijke recht kan uitvoeren.

Het advies van de Raad van State (randnummer 5.4) stelde dat die interne organisatie in het licht van artikel 9 BWHI meer door de decreetgever zelf diende te worden geregeld en “niet aan de Vlaamse Nutsregulator [kan] worden overgelaten”. De decreetgever heeft op dit punt in artikel 4, §5 van het decreet van 19 april 2024 de krachtlijnen hieromtrent vastgesteld maar de regulator voorts alle operationele autonomie gegeven om die doelstellingen te bereiken en zich intern te organiseren op de wijze die haar het meest dienstig is om die krachtlijnen te verwezenlijken en respecteren. Hierdoor werd aan de opmerking van de Raad voldaan. Dit gegeven is overigens niet zo verwonderlijk aangezien ook binnen de Vlaamse overheid de concrete interne vormgeving van departementen en agentschappen (afdelingen, clusters, teams,...) ook aan het management van die entiteiten wordt overgelaten.

De stelling van de VREG dat door de onvermijdelijke spanning die bestaat tussen collegiale besluitvorming en het verbod op interferentie de Vlaamse Nutsregulator onder omstandigheden geen rechtsgeldige beslissingen dreigt te kunnen nemen, lijkt overigens op niets te zijn gestoeld en wordt ook niet ondersteund door de vereisten van de tekst van artikel 4, §5 dat stelt dat de Vlaamse Nutsregulator qua structuur en werking intern zo georganiseerd wordt dat een interferentie tussen de taken die de regulator op het vlak van de elektriciteits- en gasmarkt uitoefent en de andere taken niet mogelijk is. De regulator neemt hierbij minstens alle noodzakelijke maatregelen die betrekking hebben op het aangaande zijn bevoegdheden met betrekking tot de elektriciteits- en gasmarkt vrijwaren van: 1° een technische onafhankelijkheid; 2° confidentiële data waardoor diegene die geen toegang nodig hebben geen toegang hebben; 3° de nodige personeelsinzet.

Dit betekent uiteraard niet dat de raad van bestuur en het college van directeurs hierdoor niet kunnen opereren of geen beslissingen kunnen nemen maar gaat over de interne werking en de mate van onafhankelijkheid bij de verschillende taken daarbij. Het artikel 4 gaat zodoende uit van een interne *operationele* scheiding en niet van een *bestuursmatige* scheiding. Dit vormt zodoende geen belemmering om die Europeesrechtelijke taken überhaupt te kunnen uitoefenen, maar vereist dat de regulator diens interne organisatie dermate aanpast zodat aan de vereisten van die decretale voorwaarden is voldaan. Te meer daar er wat de materies waarvoor Europese onafhankelijkheid noodzakelijk is expliciet is opgenomen dat “*l**bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden als*

regulator de Vlaamse Nutsregulator en zijn bestuurders en personeelsleden, geen instructies over elektriciteit en aardgas [vragen of ontvangen] van de Vlaamse Regering, van het Vlaams Parlement of van een andere publieke entiteit.”

Dat de Vlaamse Nutsregulator onder die omstandigheden geen rechtsgeldige beslissingen zou kunnen nemen en de aansprakelijkheid van de bestuurders hierdoor in het gedrang komt, zoals de VREG in het advies beweerde, is dan ook meer dan kort door de bocht en strookt niet met de realiteit en de decretale vereisten. De interpretatie die de VREG naar voor schuift, dat *“[d]ie Chinese Muur over een periode van bijna 2000 jaar [is] gebouwd. Van de VREG wordt verwacht dat hij in enkele maanden een “Chinese muur” bouwt”*; is dan ook enkel voor rekening van de VREG.

Er dient hierbij te worden opgemerkt dat er binnen de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) sinds 2005 al een gelijkaardige ‘Chinese muur’ tussen het ecologisch en het economisch toezicht van de VMM bestaat. Dit heeft de leidend ambtenaar en de directieraad van de VMM nooit verhinderd in hun efficiënt functioneren. De latere toevoeging van de WaterRegulator als onafhankelijke entiteit binnen de VMM heeft dit evenmin tegengehouden.

Dat een controle op bijvoorbeeld kruissubsidies hierdoor onmogelijk zou worden, strookt evenmin met de feiten. Het voormelde artikel 4, §2, 2° stelt dat confidentiële data moeten worden gevrijwaard waardoor diegene die geen toegang nodig hebben geen toegang hebben. Dit houdt in dat deze gegevens weldegelijk beschikbaar zijn voor degene die de gegevens in kwestie voor de uitvoering van hun taak wel nodig hebben, maar wel daartoe beperkt. M.a.w. een medewerker van de regulator die zich bezig houdt met kruissubsidiëring heeft specifiek daarvoor toegang, een medewerker die binnen de regulator met betrekking tot elektriciteit in een totaal ander domein werkzaam is (bijv. de toekenning van groenestroomcertificaten) heeft geen toegang. Ook zonder deze decretale bepaling is het trouwens evident de toegang tot confidentiële data te beperken tot degen die toegang tot deze data nodig hebben.

De regulator heeft advies kunnen verstrekken over het voorstel van decreet. Het behoort echter tot de prerogatieven van het Vlaams Parlement om in het kader van het algemeen belang over de governance en structuur van de regulator te legifereren en dit mede rekening houdende met *a/* de adviezen die niet enkel bij de VREG maar ook bij andere instanties werden ingewonnen (bv. de Raad van State). Dat de decreetgever met de in het advies geuite zienswijze van de regulator uiteindelijk niet instemde en daarbij voorrang gaf aan het gezaghebbende advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, behoort dan ook tot haar parlementaire prerogatieven en bevoegdheden, ook omdat de decreetgever in tegenstelling tot de regulator in deze materie het bredere algemeen belang voor ogen dient te houden versus het individuele belang van één organisatie.

Het decreet werd voorts aangenomen in de plenaire vergadering van 17 april 2024 en werd door de Vlaamse Regering bekrachtigd in zitting van 19 april 2024. De VREG heeft zodoende meer dan acht maanden de tijd volgende op de aanneming van het decreet om zich te conformeren aan de bepalingen van het decreet van 19 april 2024. Dat de VREG binnen die termijn daar organisatorisch niet in zou slagen, is dan ook niet ernstig of redelijk, en werpt dan ook andere vragen op aangaande de gehanteerde redenering van de regulator. Het staat ook haaks op de ervaringen met andere overheidsinstanties die er wel in slagen om binnen dergelijke, niet onredelijke, termijnen de nodige interne hervormingen door te voeren.

Het behoeft echter geen verduidelijking dat de VREG voor de start van de voorbereiding van zijn omvorming overigens niet hoeft te wachten op de definitieve goedkeuring van dit Ontwerpbesluit. Wat nog wordt geaccentueerd door het feit dat de bekritiseerde bepalingen met betrekking tot de governance inhoudelijk niet geregeld worden door dit ontwerpbesluit. Niets weerhield zodoende de VREG om eens het decreet was aangenomen als een voorzichtige overheidsinstantie met de voorbereidingen voor implementatie te starten.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat de opstart van de Vlaamse Nutsregulator verder in de tijd uitstellen, zoals de VREG vraagt, juist allerlei onzekerheden creëert voor zowel de VMM als voor de hele watersector én voor de bredere maatschappij. Medewerkers van de WaterRegulator hebben ondertussen een andere functie opgenomen. Nieuwe medewerkers aanwerven was voor de VMM niet meer aan de orde met het oog op opstart van de Vlaamse Nutsregulator. Bijgevolg zag de VMM zich genooddaakt om voor de tussenperiode over te stappen op een minimale dienstverlening vanuit WaterRegulator en blijft de WaterRegulator in afwachting van de daadwerkelijke operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator verder functioneren binnen deze minimale dienstverlening. Gelet op de maatschappelijke rol van een regulator kan dit proces niet nog een jaar verder lopen terwijl het aanwerven van nieuwe medewerkers binnen de VMM voor deze taken ook niet opportuun is.

- De VREG stelt dat de omvorming en naamswijziging tot Vlaamse Nutsregulator ook heel wat praktische aanpassingen vergt, zoals de creatie van een nieuw logo, aanpassing van de website en andere communicatiekanalen en -middelen, huisvesting, ...

Hierop dient te worden opgemerkt dat de VREG toch wel het onderscheid tussen de hoofd- en de bijzaak uit het oog verliest: zaken zoals een nieuw logo en een aanpassing van de website en de communicatiekanalen zijn toch wel eerder ondergeschikt ten opzichte van de rest van de hervorming.

- De VREG stelt dat de voorbereidende acties om de Vlaamse Nutsregulator te operationaliseren, zoals hierboven omschreven, in de loop van 2024 dienen te worden uitgevoerd om de in het Ontwerpbesluit voorziene deadline van 1 januari 2025 te halen, zonder dat er hiervoor door het Vlaams Parlement middelen werden voorzien op de begroting 2024. Hiervoor is volgens de VREG nood aan aparte IT-systemen, personeel, huisvesting...

Het valt binnen de autonomie van het Vlaams Parlement om te voorzien in de begroting van de Vlaamse Nutsregulator op basis van de in het decreet van 19 april 2024 voorziene procedure. De Vlaamse Regering heeft daarbij geen rol. Minstens dient hierbij te worden opgemerkt dat:

- o het ongebruikelijk is om middelen toe te kennen nog vóór de bevoegdheid effectief bij decreet is toegewezen of de entiteit opgericht/omgevormd is.
- o de regulator aan het (nieuw geconstitueerde) Vlaams Parlement bijkomende middelen voor het werkingsjaar 2024 kan vragen. Het initiatief daarvoor ligt bij de regulator zelf. De Vlaamse Regering heeft daarbij geen rol.
- o wat de nieuwe en toekomstige taken aangaande koolstofdioxide (CO₂-decreet van 29 maart 2024⁴) en waterstof betreffen de regulator wel degelijk reeds bijkomende middelen heeft gekregen en daarvoor extra personeel kan aantrekken (tot 7 VTE).
- o het alluderen van de VREG in haar advies op de bijkomende taken met betrekking tot waterstof waarvoor zij volgens eigen zeggen heden niet klaar is, overigens

⁴ Decreet van 29 maart 2024 over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest, BS 25 april 2024.

voorbarig is aangezien het wetgevende proces daaromtrent nog lopende is en de omzettingstermijn van de nieuwe nog niet gepubliceerde Gasrichtlijn 24 maanden is. Zonder een voorafname te doen op die omzetting kan echter worden gesteld dat die omzetting geen aanleiding geeft tot een substantiële uitbreiding van taken met betrekking tot waterstof in het werkingsjaar 2024. Daarbij dient ook te worden aangestipt dat zonder dat de Vlaamse Nutsregulator formeel decretaal daartoe is aangeduid als de regulator voor waterstof zij juridisch gezien ook geen enkele bevoegdheid heeft om rechtstreeks op te treden in uitvoering van Europese verordeningen aangaande waterstof: het is immers het prerogatief van de decreetgever om de identiteit van die regulator vast te stellen en die taak kan in theorie zolang die vaststelling niet is gebeurd ook aan een andere entiteit worden opgedragen. Zonder een specifieke decreetale toewijzing van die bevoegdheid is een handelen van de VREG of Vlaamse Nutsregulator hieromtrent immers zonder enige rechtsmacht.

- Wat de nieuwe taken aangaande water betreffen, gaat de opvang van de overgedragen taken van de WaterRegulator niet zo ver als de VREG laat uitschijnen (zie infra). Uit de bespreking van het ontwerp van ondernemingsplan en het ontwerp van begroting van de VREG voor het jaar 2024 in het Vlaams Parlement blijkt voorts dat dit volgens de stellers van het voorstel van decreet enkel de *economische* regulering omvat en geen *ecologische* regulering. Dit wordt ook gestaafd door de stukken omtrent het decreet van 19 april 2024. Voor die economische regulering bij de WaterRegulator werkt(e) evenwel slechts drie tot vier VTE. Het Vlaams Parlement verwierp dan ook de vraag van de regulator om hiervoor specifiek *zestien extra* VTE⁵ te ontvangen de facto als voortvarend, onvoldoende verantwoord en excessief.⁶

Dat er volgens het advies van de VREG noden zijn met betrekking tot “huisvesting” staat overigens haaks op eerdere verklaringen van de gedelegeerd bestuurder van de VREG in het kader van de parlementaire bespreking van het ondernemingsplan 2024, in welk kader de VREG voor nieuwe taken meer dan 26 extra VTE vroeg, waarbij de gedelegeerd bestuurder verklaarde: “*In de huidige gebouwen van de VREG is nog voldoende ruimte voor extra personeelsleden.*”⁷ Aangezien de VREG in tussentijd niet van locatie is veranderd, staan deze eerdere verklaringen dan ook op gespannen voet met dit advies.

De VREG stelt dat er voor de begroting 2025 een bijkomende onzekerheid is doordat momenteel de werkingsmiddelen van de VREG worden gedekt door het Energiefonds (cfr. artikel 3.1.13, §3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009). Vanaf 1 januari 2025 zullen de werkingsmiddelen van de Vlaamse Nutsregulator echter gedekt worden door een dotatie uit de algemene uitgavenbegroting. Dat dit een probleem vormt voor de voor de regulator benodigde begrotingsmiddelen is als argument niet ernstig en betreft een non-argument. Of de dotatie van de regulator nu uit de algemene middelen of uit het Energiefonds komt, maakt immers procedureel geen verschil: het blijft aan de decreetgever om in beide gevallen actief te beslissen over de in de begroting gealloceerde middelen. Het door de VREG gemaakte onderscheid en “risico” is in deze dan ook gekunsteld. Het door de VREG aangestipte hypothetische “risico” zou zich immers evenzeer kunnen voordoen bij een ongewijzigde structuur en financieringswijze en heeft zodoende niets te maken met het decreet van 19 april 2024.

⁵ Zie hiervoor pagina 30 van de door de VREG ingediende eerste versie van het ondernemingsplan 2024:

<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=2012157>

⁶ Zie Parl. St. Vlaams Parlement (2023-2024), St. 49/1.

⁷ Zie Parl. St. Vlaams Parlement (2023-2024), St. 49/1, p. 21.

- De VREG stelt dat het ontwerpbesluit wijzigingen aanbrengt in het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 tot vaststelling van de rechtspositieregeling van het personeel van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt. Daarbij werd volgens de VREG evenwel geen rekening gehouden met de recent goedgekeurde aanpassing van het Vlaams Personeelsstatuut (“het nieuwe 5-sporen beleid inzake HR”), dat van start gaat op 1 juni 2024. Deze wijziging van het VPS vergt volgens de VREG ook verduidelijkingen en aanpassingen aan het besluit m.b.t. de rechtspositieregeling van de personeelsleden van de VREG. Een aanpassing van dit laatste besluit vergt bovendien nog het voorafgaandelijk afsluiten van een protocol met het Sectorcomité XVIII.

Hierbij moet worden aangestipt dat door dit ontwerpbesluit de rechtspositie van het personeel van de VREG niet verandert. Er dient dan ook te worden betreurd dat blijkens het advies en de ontvangen communicaties vanuit de VREG er binnen de VREG hierover blijkbaar verkeerde informatie de ronde doet of wordt verspreid.

De scope van het voorliggende ontwerpbesluit is voorts beperkt tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator. Dergelijke formele wijzigingen zijn niet onderworpen aan de procedure via Sectorcomité XVIII. Het “5-sporenbeleid” is echter een apart juridisch traject dat niets te maken heeft met de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator. In het kader van het traject “5-sporenbeleid” worden alle verplichtingen m.b.t. Sectorcomité XVIII en dergelijke overigens gevolgd.

Voorts moet worden opgemerkt dat de VREG in haar advies geen enkele concrete bepaling aanhaalt die omwille van het “5-sporenbeleid” in het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 moet worden gewijzigd. Er dient te worden aangestipt dat conform het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 het VPS ook al van toepassing maakt op het personeel van de VREG en dat via het thans voorliggende ontwerpbesluit daaraan niet wordt geraakt.

Het “5-sporenbeleid” zou in het licht van de bewoording van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 tot vaststelling van de rechtspositieregeling van het personeel van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt immers van toepassing zijn op de VREG ongeacht de operationalisering tot de Vlaamse Nutsregulator. Het VPS is immers van toepassing op de VREG door interne verwijzing in artikel 2 van het voormelde besluit van 7 juni 2019. Hierdoor zijn wijzigingen die aan het VPS worden aangebracht van rechtswege ook van toepassing op de VREG als die niet expliciet worden uitgezonderd via dat besluit.

Ook dient te worden aangestipt dat er geen decretale rechtsgrond in het decreet van 19 april 2024 is opgenomen die de Vlaamse Regering machtigt om in dit kader enige wijzigingen aan te brengen die geen rechtstreeks verband houden met die omvorming. Artikel 194 van dat decreet beperkt de delegatie aan de Vlaamse Regering immers tot het met betrekking tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator, in besluiten aanpassen van de nodige verwijzingen en terminologieën die door die operationalisering noodzakelijk zijn geworden.

Zoals hogervermeld is het “5-sporenbeleid” een daarvan volledig losstaande thematiek die overigens niet onder de bevoegdheid van de minister, bevoegd voor de energie, valt, maar tot de bevoegdheden van de minister van bestuurszaken behoort. Een appreciatie van welke wijzigingen überhaupt nodig of eventueel dienstig zijn in het kader van het 5-sporenbeleid, *quod non*, behoort dan ook tot diens bevoegdheden.

- De VREG meent dat het ontwerpbesluit voorziet in wijzigingen in verschillende uitvoeringsbesluiten gerelateerd aan de waterketen, maar dat deze wijzigingen evenwel niet in overeenstemming zijn met de taken en bevoegdheden m.b.t. de waterketen die door het VNR-decreet aan de Vlaamse Nutsregulator worden toegekend. Zij meent dat het decreet, behoudens taken van de WaterRegulator, ook andere taken aan de VREG toekent die momenteel bij de VMM zitten.

De VREG vergist zich in deze. De tekst en de bespreking⁸ van het voorstel van decreet dat het decreet van 19 april 2024 werd, maakt het immers heel duidelijk dat de concrete bevoegdheden van de regulator steeds zijn opgenomen in de sectorale regelgeving (het Energiedecreet van 8 mei 2009, het CO₂-decreet van 29 maart 2024, het Waterwetboek,...). In het Waterwetboek werden enkel de wijzigingen aangebracht om louter de taken van de WaterRegulator over te dragen aan de Vlaamse Nutsregulator. De stelling van de VREG is dan ook inhoudelijk niet correct: zij heeft immers enkel de bevoegdheden die haar door de decreetgever werden toegekend, en deze kunnen *a contrario* het decretale sectorale kader niet bij uitvoeringsbesluit worden vergroot.

Ook in het kader van de bespreking van het ontwerp van ondernemingsplan en het ontwerp van begroting van de VREG voor het jaar 2024 werd deze stelling al door de stellers van het voorstel van decreet dat het decreet van 19 april 2024 verworpen en werd expliciet benadrukt dat enkel de economische regulering tot de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator behoort. De ecologische regulering blijft materie voor de VMM.⁹ De VREG geeft dus een lezing aan de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator die noch door de tekst van de decretale bevoegdheidsdelegatie, noch door de toelichting bij de parlementaire voorbereiding wordt gestaafd.

4. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- De definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024¹⁰ heeft tot gevolg dat dit thans voorliggende ontwerpbesluit nog aan de definitieve tekst van het voormelde besluit moet worden aangepast. Via het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024 werd in het Energiebesluit van 19 november 2010 immers recent nog een nieuw artikel 3.131/1 ingevoegd, waarin de VREG in het derde lid meermaals bij naam wordt vermeld. Ook deze benaming moet in het kader van dit besluit uiteraard worden gewijzigd richting “Vlaamse Nutsregulator”. Er wordt daarom een NIEUW ARTIKEL 15 ingevoegd die het voorliggende ontwerpbesluit daaraan conformeert.
- Aangezien de wijziging aan het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting, de niet-aangesloten binneninstallatie en installaties voor tweedecircuitwater in onroerende goederen die niet aangesloten zijn of worden op het openbaar waterdistributienetwerk, en het algemeen waterverkoopreglement die daarbij een nieuw artikel 20/1 zou invoegen waarin de WaterRegulator bij naam zou worden vermeld geen doorgang heeft gevonden,

⁸ Zie bijv. Parl. St. Vlaams Parlement (2022-2023), St. 1797/13, p. 33.

⁹ Zie Parl. St. Vlaams Parlement (2023-2024), St. 49/1, p. 16.

¹⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024 ‘tot wijziging van regelgeving over energie, ETS en de gebouwenpas’.

dient HOOFDSTUK 3 en het daarin opgenomen ARTIKEL 87 in het ontwerpbesluit te worden geschrapt.

- De definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2024¹¹ heeft tot gevolg dat dit thans voorliggende ontwerpbesluit aan de definitieve tekst van het voormelde besluit moet worden aangepast. Het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2024 werd immers vernummerd en er werden bijkomende artikelen met vermelding van de benaming “VREG” ingevoegd. Die wijzigingen dienen dan ook in dit ontwerpbesluit worden weerspiegeld. Het gaat om aanpassingen met betrekking tot de ARTIKELN 132, 133, 134, 135, 136, 138, & 139.
- Gelet op het voorgaande wordt het ontwerpbesluit vernummerd.

5. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Het voorliggende ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er worden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

6. VERDER TRAJECT

Ten einde de Vlaamse Nutsregulator te kunnen operationaliseren moeten evenwel ook een aantal uitvoeringsbesluiten (bv. het Energiebesluit van 19 november 2010,...) qua vermelding van hetzij de VREG, hetzij de Waterregulator worden aangepast richting de Vlaamse Nutsregulator. Dit maakt het voorwerp uit van het thans voorliggende dossier. Ten einde de coherentie en consistentie te bewaken dient dit allemaal als één pakket in werking te treden.

Het is de bedoeling dat de Vlaamse Nutsregulator met ingang van 1 januari 2025 van start gaat zodat in het najaar van 2024 nog binnen de regulator met de begrotingsopmaak kan worden begonnen en dat dan begin 2025 de normale procedure met betrekking tot de bespreking van de begroting in het Vlaams Parlement kan worden doorlopen.

Het ontwerpbesluit, en daarmee ook de Vlaamse Nutsregulator, zal op 1 januari 2025 in werking treden. Dit geeft zowel de vernieuwde Vlaamse Nutsregulator als het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering de benodigde tijd om alle noodzakelijke stappen voor een operationalisering

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2024 ‘over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest’.

van de nieuwe Vlaamse Nutsregulator te zetten (eventuele overdracht personeel vanuit de VMM, aanduiding leden raad van bestuur, aanstelling college van directeurs, verdere aanpassing regelgeving op niveau MB,...).

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten met betrekking tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten met betrekking tot de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator;
- Advies nr. 76.343/16 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State: melding inroeping overlaatprocedure;
- Advies d.d. 21 mei 2024 van de VREG.